

Samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytið
Samráðsgátt

Reykjavík, 15. júlí 2019

Efni: Umsögn Landsambands slökkviliðs- og sjúkraflutningamanna um áform um breytingar á lögum um loftferðir nr. 60/1998.

Vegna ofangreindra áforma ráðuneytisins um að leggja fram frumvarp til laga um breytingar á lögum um loftferðir til innleiðingar reglugerðar (ESB) 2018/1139 um sameiginlegar reglur á sviði almenningsflugs og stofnun Flugöryggisstofnunar Evrópusambandsins vill Landsamband slökkviliðs- og sjúkraflutningamanna koma eftirfarandi sjónarmiðum sínum á framfæri.

Í umræddri reglugerð er m.a. fjallað um kröfur sem gerðar eru til flugvalla varðandi björgunar- og slökkvípjónustu á flugvöllum. Í 2.1. lið VII. viðauka reglugerðarinnar segir:

„(j) the aerodrome operator shall ensure, directly or through arrangements with third parties, that adequate aerodrome rescue and firefighting services are provided. Such services shall respond to an incident or accident with due urgency and shall include at least equipment, extinguishing agents and a sufficient number of personnel“

[...]

„(m) the rescue and firefighting personnel shall be properly trained and qualified to operate in the aerodrome environment. The aerodrome operator shall, directly or through arrangements with third parties, implement and maintain training and checking programmes to ensure the continuing competence of this personnel; and

(n) all rescue and firefighting personnel potentially required to act in aviation emergencies shall periodically demonstrate their medical fitness to execute their functions satisfactorily, taking into account the type of activity. In this context, medical fitness, comprising both physical and mental fitness, means not suffering from any disease or disability which could make this personnel unable:

- to execute the tasks necessary to operate in aviation emergencies;
- to perform their assigned duties at any time; or
- to perceive their environment correctly.“

Störf starfsmanna flugvalla sem sinna björgunar- og slökkvípjónustu á flugvöllum eru þess eðlis að þau krefjast sérþekkingar og þjálfunar til þess að inna megi þau af hendi á sem öruggastan hátt. Þá er fjöldi slökkviliðsmanna sem koma að fyrsta viðbragði mikilvægur öryggisþáttur, bæði vegna öryggis starfsmannanna sjálfra sem og farþega og annarra þeirra sem björgunaraðgerðir beinast að. Frekari öryggiskröfur á sviði björgunar- og slökkvípjónustu á flugvöllum koma einnig fram í reglugerð framkvæmdastjórnarinnar (ESB) nr. 139/2014 m.s.br. sbr. reglugerð nr. 1083/2018, sem sett var með stoð í lögum um loftferðir.

Öryggiskröfur í framangreindri löggjöf eru settar fram í markmiðsmiðuðum ákvæðum (performance based). Stjórnvöldum hér á landi, og eftir atvikum Flugöryggisstofnun Evrópu, er síðan ætlað að beita sameiginlegum stöðlum þegar metið er hvort þessar kröfur séu uppfylltar. Af hálfu Flugöryggisstofnunar Evrópu hafa verið settar fram

viðurkenndar aðferðir til að uppfylla kröfur og má nálgast þær á vef stofnunarinnar. Þær kröfur byggja m.a. á Chicago-sáttmálanum (Samþykkt um alþjóðaflugmál) sem Ísland hefur fullgilt og gildir hér á landi. Fjallað er um kröfur fyrir björgunar- og slökkvistörf í 14. viðauka Chicago-sáttmálans, sbr. Doc 9137-AN/898 *Airport Services Manual, Part 1 – Rescue and Firefighting* og í viðmiðunum Flugöryggisstofnunar Evrópu, *Acceptable Means of Compliance (AMC) and Guidance Material (GM) to Authority, Organisation and Operations Requirements for Aerodromes*.

Reynslan undanfarin misseri hefur sýnt að þörf er á að setja skýrar fram af hálfu stjórnvalda í löggjöf hvaða lágmarkskröfur gerðar eru til menntunar, þjálfunar og líkamlegs ástands slökkviliðsmanna sem vinna við björgunar- og slökkviþjónustu á flugvöllum hér á landi. Þá er veruleg þörf á að setja skýrar fram kröfur um lágmarksfjölda slíkra starfsmanna í fyrsta viðbragði með tilliti til viðbragðstíma og öryggis þeirra og annarra. Hefur Landsamband slökkviliðs- og sjúkraflutningamanna ítrekað bent á að gera þurfi úrbætur hvað varðar mönnun fyrsta viðbragðs og skýra betur verksvið og réttarstöðu starfsmannanna flugvalla sem ætlað er sinna slíkum björgunar- og slökkvistörfum.

Í lögum um brunavarnir nr. 75/2000 og reglugerðum sem settar hafa verið á grundvelli þeirra eru slíkar kröfur settar fram varðandi störf slökkviliðsmanna í slökkviliðum sveitarfélaganna, þ.m.t. krafa um að slökkviliðsmenn skuli ljúka námi við Brunamálaskólann og um að slökkviliðsmenn sem stunda reykköfun skuli hafa staðist læknisskoðun, þrekpróf og þolpróf. Þá eru í reglugerð um starfsemi slökkviliða nr. 747/2018 skilgreind ákveðin viðmið um lágmarksfjölda starfsmanna sem þurfa að koma að framkvæmd tiltekinna verkefna sem tilheyra slökkvistarfi. Viðmiðin eru frávikjanleg ef sýnt er fram á að annað sé fullnægjandi. Framangreind ákvæði eru mikilvæg til að tryggja örugga framkvæmd þessa hættulega starfs og engin fagleg rök styðja að annað eigi að gilda við slökkvistarf á flugvöllum. Varðandi menntunarkröfur var það raunar svo að í eldri reglugerð um flugvelli nr. 464/2007, sbr. reglugerð nr. 1258/2011, var gerð krafa um að starfsmenn björgunar- og slökkviþjónustu skyldu hafa hlotið menntun hlutastarfandi slökkviliðsmanns, sbr. reglugerð um Brunamálaskólann og réttindi og skyldur slökkviliðsmanna, eða sambærilega menntun sem samþykkt væri af Flugmálastjórn Íslands, auk sértækrar þjálfunar. Reglugerðin var felld úr gildi með reglugerð nr. 75/2016.

Landsamband slökkviliðs- og sjúkraflutningamanna leggur til að tekið verði tillit til framangreindra sjónarmiða við fyrirhugaða endurskoðun laga um loftferðir og að settar verði hliðstæðar kröfur fyrir slökkvistarf á flugvöllum eins og gilda samkvæmt lögum um brunavarnir. Með því væri jafnframt tryggt að kröfur reglugerða Evrópusambandsins um framkvæmd og fyrirkomulag björgunar- og slökkviþjónustu á flugvöllum hefðu fullnægjandi stoð í lögum. Er landsambandið tilbúið til að skýra sjónarmið sín frekar við vinnslu frumvarpsins eða veita ráðuneytinu aðstoð við nánari útfærslu einstakra ákvæða sé þess óskað.

f.h. stjórnar
Magnús Smári Smáráson
Formaður LSS

